

Stockholm den 17 maj 2023

Till Domstolsverket
Generaldirektören Thomas Rolén
551 81 Jönköping
E-post: thomas.rolen@dom.se
domstolsverket@dom.se

Kopia till: Justitiedepartementet

ÄR-2023/0870

Protestskrivelse angående införandet av taxa i förordnandemål

Den 1 juni 2023 införs en ny taxa i förordnandemål. Advokatsamfundet har flera gånger kritiserat införandet av en schabloniserad taxa och framfört att detta kommer innebära att advokater inte kan tillvarata sina klienters intressen på bästa sätt, vilket i förlängningen innebär att den enskildes rätt till en rättvis rättegång äventyras.

Advokatsamfundet har dock inte fått gehör för sina synpunkter, och de 1 133 advokater som står bakom denna skrivelse (se bilagd lista) vill härigenom uttrycka sin uppriktiga oro och upprördhet över de negativa konsekvenser som taxan kommer att få för såväl brottsoffer och misstänkta, som advokater.

Det antal brottmålsadvokater som ställt sig bakom denna protestskrivelse utgör näst intill samtliga advokater i Sverige som återkommande åtar sig uppdrag som rättsliga biträden, t.ex. offentliga försvararuppdrag och målsägandebiträdesuppdrag.

Advokatsamfundet har i två remissvar (se remissyttranden från den [5 oktober 2022](#) respektive den [20 december 2022](#)) framhållit att ersättning till rättsliga biträden måste täcka en aktiv insats såväl under förundersökningen som vid huvudförhandlingen. En advokat som riskerar att inte få ersättning för sitt arbete, kan inte lägga ner den tid som krävs för att tillvarata klientens intresse.

Förhörstiden är en djupt olämplig måttstock för att bestämma skälig ersättning till ett målsägandebiträde eller offentlig försvarare, eftersom det många gånger saknas samband mellan hur långt ett förhör varit och hur mycket arbete som krävs för att tillvarata klientens intressen i enlighet med de advokatetiska reglerna. Det är vidare oroväckande att det inte överhuvudtaget antagits riktlinjer kring vad som ska utgöra ett

förhørs start- och sluttid. Detta innebär en överhängande risk för att utfallet av den schabloniserade ersättningen blir oförutsägbar och öppnar dessutom för missbruk.

Aktiva försvarare och målsägandebiträden är centrala för att säkerställa att förundersökningar går att genomföra så snabbt och effektivt som möjligt. En aktiv försvarare kan redan tidigt påpeka brister i utredningen eller presentera alternativa händelseförlopp, vilket bidrar till att mål kan skrivas av eller komprimeras i ett tidigt skede av förundersökningen. Ett aktivt och stöttande målsägandebiträde är vidare många gånger helt avgörande för att målsäganden ska klara av både förhör och en eventuell rättsprocess. Det är uppenbart att den schabloniserade ersättningen kommer drabba såväl brottsoffer som misstänkta, när advokater i praktiken har att välja mellan att inte lägga ner den tid som behövs för att tillvarata sina klienters intressen på bästa sätt eller att inte få betalt för sitt arbete.

Domstolsverket har uppgett att det inte finns någonting som tyder på att förklaringen till de ökade kostnaderna för rättsliga biträden är fusk, men att den schabloniserade taxan väntas ha en kostnadsdämpande effekt. I en tid när resterande delar av rättsapparaten får ökade anslag, är det oacceptabelt att misstänkta och brottsoffers processuella rättigheter och principen om *equality of arms* bortprioriteras. Att det i remissunderlaget (sid 7) anförs att en taxa ska medföra en ”ökad förutsägbarhet för de rättsliga biträdena som därmed lättare kan planera och begränsa sitt arbete till en rimlig nivå”, visar att man inte har en förståelse varken för advokatens skyldighet att tillvarata sin klients rättigheter eller vikten av en balans i processen. Detta är inte värdigt en rättsstat.

Vi finner det slutligen djupt otillfredsställande att en sådan omvälvande förändring sker enbart utifrån myndighetsföreskrifter och att Domstolsverket själva kan besluta om ett så långtgående förslag med så stora rättssäkerhetseffekter, dessutom på ett så magert remissunderlag.

Det är alltjämt inte utrett exakt varför kostnaderna för rättsliga biträden i förordnandemål har ökat. Denna oklarhet ska inte drabba brottsoffer, misstänkta eller advokater. Vi anser mot denna bakgrund att en komplettering av underlaget för taxereformen måste göras innan en taxa i förordnandemål kan införas.

Vid en sådan komplettering bör anledningen till de ökade kostnaderna i förordnandemål framgå och en konsekvensanalys ske av hur den nya taxan riskerar att påverka misstänkta och brottsoffers processuella rättigheter och rättssäkerhet under en pågående förundersökning.

För Sveriges advokatsamfund och de advokater som ställt sig bakom denna protest mot införande av taxa i förordnandemål (se bifogad lista),

Med vänlig hälsning

Mia Edwall Insulander